

«Юрком-SIB» ЖШС бірінші директоры
Орынбасар Ерлан Орынбасарұлы
«Юрком-SIB»
02 маусым, 2025 жыл

«Мәңгілік»

халықаралық экономикалық арбитраждық сотының Ережесі

(2025 жылғы 02 маусымдағы «Юрком-SIB» ЖШС шешімімен бекітілген)

I бөлім. Жалпы ережелер

1-бап. Құқықтық негіздер

1.1. Осы Ереже «Төрелік туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 8 сәуірдегі № 488-V ҚР Заңына сәйкес әзірленді және «Мәңгілік» халықаралық экономикалық төрелік сотында (бұдан әрі – Төрелік) төрелік талқылауды жүзеге асыру тәртібін айқындайды.

1.2. Төрелік – Қазақстан Республикасының аумағында немесе одан тыс жерлерде орналасқан заңды тұлғалар арасындағы азаматтық дауларды шешу жөніндегі тұрақты жұмыс істейтін мемлекеттік емес орган.

1.1. Осы Ереже Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 8 сәуірдегі № 488-V ЗРК «Төрелік туралы» Заңына сәйкес әзірленген және «Мәңгілік» халықаралық экономикалық төрелік сотында (бұдан әрі – Төрелік) төрелік талқылауды жүргізу тәртібін айқындайды.

1.2. Арбитраж Қазақстан Республикасының аумағында немесе одан тыс жерлерде орналасқан заңды тұлғалар арасындағы азаматтық дауларды шешу жөніндегі тұрақты жұмыс істейтін мемлекеттік емес орган болып табылады.

2-бап. Орналасқан жері

2.1. Арбитраждың заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Ақтөбе облысы, Ақтөбе қаласы, Маресьев көшесі, 95 үй.

2.2. Төрелік отырыстарды тараптардың келісімі бойынша басқа мекенжайларда, оның ішінде қашықтықтан өткізе алады.

3-бап. Төреліктің мақсаты мен міндеттері

3.1. Төреліктің мақсаты – тараптар аралық келісім негізінде оған берген азаматтық дауларды тиімді, тәуелсіз және бейтарап қарау.

3.2. Арбитраж тараптардың теңдігін, жарыспалы сот ісін жүргізу қағидаттарының сақталуын және іс жүргізу әділдігін қамтамасыз етеді.

Төрелік талқылау тілі 4-бап

- 4.1. Төрелік талқылау тараптардың таңдауы бойынша орыс немесе қазақ тілдерінде жүргізіледі.
- 4.2. Келісім болмаған жағдайда, тілді істің мән-жайларын ескере отырып, төреліктер алқасы белгілейді.
- 4.3. Қажет болған жағдайда Арбитраж құжаттар мен отырыстарды аударуды ұйымдастыруға құқылы.
- II бөлім. Арбитраждың құзыреті

5-бап. Құзырет

- 5.1. Төрелік азаматтық-құқықтық қатынастардан туындайтын дауларды, соның ішінде, бірақ олармен шектелмей қарайды:
- жеткізу, жұмыс, жалдау, сатып алу-сату, несие, қызмет көрсету шарттары;
 - инвестициялық келісімдер;
 - заңды тұлғалардың қатысушылары арасындағы корпоративтік даулар.
- 5.2. Төрелік Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес төрелік қарауға жатпайтын дауларды қарамайды.

6-бап. Төрелік келісім

- 6.1. Арбитраждың дауды қарауына жазбаша төрелік келісімнің болуы негіз болып табылады.
- 6.2. Келісім жеке шарт нысанында да, негізгі шарттағы арбитраждық тармақтың бөлігі ретінде де жасалуы мүмкін.
- 6.3. Келісім болмаған жағдайда, Төрелік істі қарауға қабылдамайды.

7-бап. Қолданылатын заң

- 7.1. Төрелік сот дауларды тараптар таңдаған материалдық құқыққа сәйкес қарайды.
- 7.2. Заң туралы келісім болмаған жағдайда Қазақстан Республикасының заңнамасы қолданылады.

III бөлім. Төрешілер

8-бап. Төрешілердің құрамы

- 8.1. Төрелік сот «Юрком-SIB» ЖШС бекіткен үш арбитрден тұрады.
- 8.2. Төрешілер «Төрелік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс:
- 30 жастан бастап;
 - жоғары заңгерлік немесе экономикалық білім;
 - мамандығы бойынша жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес;

– соттылығы жоқ және сәйкес келмейтін лауазымдар.

9-бап. Төрешілерді тағайындау

9.1. Әрбір тарап бір арбитрді тағайындай алады, үшінші төрешіні (төрағаны) бұрын тағайындалған екеуі тағайындайды.

9.2. Егер тараптар көрсетілген мерзімде төрешілерді тағайындай алмаса, төрелік төрағасы оларды дербес тағайындай алады.

10-бап. Төрешінің шағымы

10.1. Төрешіге шағым жасалуы мүмкін, егер:

- оның бейтараптығына негізді күмән тудыратын жағдайдың болуы;
- ол істің нәтижесіне тікелей немесе жанама түрде мүдделі.

10.2. Шағым негіздемелер туындағаннан кейін 5 күн ішінде беріледі. Дауыс беру туралы шешімді қалған төрешілер қабылдайды.

«Мәңгілік» халықаралық экономикалық арбитраждық соты
ТОО «Юрком-SIB»

Мекен-жайы: Ақтөбе қаласы, Маресьев көшесі, 95

IV бөлім. Шағым беру және арбитраждық іс жүргізу

11-бап. Талап арыз беру

11.1. Төрелік талқылау Төрелік сотқа талап арыз беруден басталады.

11.2. Шағым жазбаша түрде беріледі және мыналарды қамтуы керек:

- тараптардың аты-жөні, олардың мекенжайлары және байланыс деректері;
- даудың және талаптардың мәнін баяндау;
- төрелік келісімге сілтеме;
- талаптарды растайтын дәлелдемелер;
- қоса берілген құжаттар тізімі.

11.3. Өтінімге мыналар қоса беріледі:

- төрелік келісімнің көшірмесі;
- төрелік алымның төленгенін растайтын құжаттар.

12-бап. Көшірмесін жауапкерге жіберу

12.1. Талаптың және қосымшалардың көшірмесін Төрелік сот жауапкерге 3 жұмыс күні ішінде жібереді.

13-бап. Жауапкердің қарсылықтары

13.1. Жауапкер талап арызды алған күннен бастап 10 күнтізбелік күн ішінде жазбаша қарсылық білдіруге құқылы.

13.2. Қарсылықтарға қарсы талап пен дәлелдемелер қоса берілуі мүмкін.

14-бап. Істі тыңдауға дайындау

- 14.1. Төрешілер алдын ала тыңдауды (жеке, жазбаша немесе онлайн) өткізеді, мұнда:
- талаптар мен қарсылықтар нақтыланды;
 - тараптардың өтініштері қаралады;
 - тыңдау күні белгіленді.

15-бап. Тыңдаулар жүргізу

- 15.1. Төрелік талқылау тараптарды хабардар ете отырып жүргізіледі.
- 15.2. Тыңдаулар жеке немесе қашықтан өткізілуі мүмкін (Zoom, Teams және т.б. арқылы).
- 15.3. Сот отырысының хаттамалары жүргізіледі.

16-бап. Дәлелдемелер

- 16.1. Әрбір тарап өзі айтып отырған мән-жайларды дәлелдеу керек.
- 16.2. Жазбаша, аудио, бейне дәлелдемелер, сараптамалық қорытындылар және т.б.
- 16.3. Төрешілер өз бастамасы бойынша құжаттарды талап етуге құқылы.

V бөлім. Шешім қабылдау және орындау

17-бап. Шешім қабылдау

- 17.1. Шешім төрешілердің көпшілік дауысымен қабылданады.
- 17.2. Шешім жазбаша түрде қабылданады және мыналарды қамтуы тиіс:
- арбитраждың атауы;
 - төрешілердің құрамы;
 - тараптар;
 - мән-жайлар туралы мәлімдеме;
 - пайымдау және оперативтік бөліктер;
 - күні мен қолдары.

18-бап. Күшіне ену және шағымдану

- 18.1. Шешім шығарылған күннен бастап күшіне енеді.
- 18.2. Шағымдану тек заңда көзделген негіздер бойынша мүмкін болады.

19-бап. Шешімнің орындалуын қамтамасыз ету

19.1. Шешім Қазақстан Республикасының Азаматтық іс жүргізу кодексінде белгіленген ережелерге сәйкес жалпы юрисдикциядағы сот арқылы орындалу мүмкін.

19.2. Тараптардың өтініші бойынша Төрелік сот шешімнің түпнұсқасын оның күшіне енуі туралы белгі береді.

VI бөлім. Төрелік алымдар мен шығыстар

20-бап. Төрелік алым

20.1. Бекітілген тарифтерге сәйкес талап қою үшін арбитраждық алым алынады.

20.2. Арбитраждық алымды талапкер өтініш берген кезде төлейді.

20.3. Қарсы талап арыз берген жағдайда бажды жауапкер төлейді.

21-бап. Төрелік шығыстар

21.1. Шығындарға мыналар кіреді:

- арбитрлердің сыйақылары;
- пошталық және курьерлік қызметтер;
- аудармашылық және сараптамалық қызметтер;
- сот залы мен жабдықтарды жалға алу.

21.2. Шығындар арбитраждардың шешімі бойынша тараптар арасында бөлінуі мүмкін.

VII бөлім. Құпиялылық

22-бап. Құпиялылық

22.1. Төрелік талқылау барысында ұсынылған барлық ақпарат құпия болып табылады.

22.2. Төрешілер, тараптар, төреліктің өкілдері мен қызметкерлері іске байланысты өздеріне белгілі болған мәліметтерді жария етпеуге міндетті.

VIII бөлім. Қорытынды ережелер

Ереженің күшіне енуі 23-бап

23.1. Осы Ереже «Юрком-SIB» ЖШС бекіткеннен кейін күшіне енеді.

23.2. Барлық өзгертулер мен толықтырулар сол тәртіппен қабылданады.

24-бап. Қолданылуы

24.1. Осы Қағидалар, егер тараптар өзгеше келіспесе, олар заңды күшіне енген күннен кейін іс жүргізуге қабылданған барлық істерге қолданылады.